

VALL D'ARAN

A la Vall d'Aran, l'increment del VAB el 2023 (d'un 3,1 %) se sumà als bons registres assolits el 2021/22 (avenç mitjà del 12,1 %), encara que donada la forta davallada de 2020 (del -27,0 %), el seu nivell se situava en un -5,5 % el VAB del 2019. La millora del 2023 es va recolzar fonamentalment en el fort creixement dels serveis (3,7 %), el principal sector de la comarca amb més del 76 % del VAB, mentre la construcció avançà d'un 0,7 % i la indústria cresqué d'un 3,3 %. D'altra banda, el primari va caure d'un -30,3 %. La millora del 2023 es va traduir en un increment de l'afiliació del 2,5 %, dominat per la dinàmica de Vielha e Mijaran (1,9 %), mentre la resta de municipis avançava agregadament d'un 3,2 %. Amb això, els 5,2 mil afiliats a la comarca el 2023 eren ja un 8,1 % superiors als registrats el 2019.

La millora del terciari el 2023 reflectí l'ascens dels serveis privats (3,8 %), mentre que els col·lectius varen avançar més modestament (2,9 %). La dinàmica dels primers expressà el bon comportament dels personals (hostaleria, comerç, transports, immobiliàries i artístiques), unes branques que agregadament aporten vora el 78 % del VAB terciari i que conjuntament creixeren d'un 3,9 %, reflectint en part l'activitat turística;¹⁴³ a l'evolució dels personals se sumà l'augment de la resta de serveis privats (3,6 %). Tot plegat, el VAB dels serveis el 2023 es va situar ja un 0,6 % per sobre del generat el 2019. Aquesta dinàmica es va traduir en un increment del 2,9 % dels afiliats, reflectint el 2,3 % d'augment en els serveis privats personals i el 8,1 % a la resta dels

privats,¹⁴⁴ mentre que els col·lectius presentaren un augment del 3,3 %. En conjunt, els afiliats als serveis a la Vall d'Aran assoliren els 4,4 mil, un 7,1 % per sobre dels del 2019.

En l'àmbit industrial, als increments del VAB de l'energia, aigua, gas i reciclatge (un 3,9 % en un sector que aporta el 83,7 % del VAB industrial) cal afegir la pràctica estabilitat de les manufactures (0,1 %). Aquesta dinàmica reflectí l'increment d'algunes de branques rellevants com l'alimentació (1,0 %), mentre que queia a altres productes minerals no-metàl·lics (-1,0 %) i a fusta i paper i arts gràfiques (-8,5 %). Aquest comportament del VAB es va traduir en un notable ascens de l'afiliació al sector (3,4 %), de manera que els 188 afiliats un 21,0 % per sobre els registrats el 2019.

A la construcció, l'augment del VAB el 2023 (0,7 %) s'explica per la millora de la branca d'edificació i promoció immobiliària (5,9 %) i les caigudes de les d'obra civil (-1,4 %) i les d'instal·lació, demolició i altres especialitzacions (-2,8 %). En l'àmbit de l'edificació residencial, els 50 habitatges iniciats encara se situen per sota els 93 de 2019. L'afiliació va reflectir aquesta evolució amb una davallada del -0,2 %.¹⁴⁵ Finalment, en el primari, l'agricultura va davallar d'un -7,5 %, el ramader es va contreure d'un -13,3 %, mentre que el forestal i aquícola caigué d'un -35,8 %.

143: A la Vall d'Aran, les pernoctacions hoteleres del 2023 (dades de l'INE) al punt turístic Vielha e Mijaran van caure d'un -6 % (fins als 409 mil), un -2,1 % per sota les del 2019, mentre que al de Naut Aran la contracció fou d'un -5 %, fins als 296,8 mil, un 2,3 % per sobre els valors de 2019.

144: A la Vall d'Aran el 2023, l'afiliació va créixer amb força a activitats professionals, científiques i administratives (8,8 %) i també a l'hostaleria

(4,4 %), mentre que avançà més contingudament al comerç a l'engròs i al detall (2,1 %).

145: El 2023, l'afiliació va augmentar amb intensitat a edificació i promoció immobiliària (9,3 %), i es va reduir a instal·lació, demolició i altres especialitzacions (-4,5 %) i a l'obra civil (-11,7 %).

CREIXEMENT DEL VAB I L'AFILIACIÓ A LA COMARCA DEL VALL D'ARAN. 2019-2023

(PELS PESOS VAB NOMINAL SOBRE CADA AGREGACIÓ EN %; PELS CANVIS VAB REAL I AFILIACIÓ DE L'ANY O ACUMULAT PELS PERÍODES EN %)

	Pesos VAB 2022	Canvi 2023 VAB real	Contribució	Canvi 2023 Afiliació	Canvi 2019-2023 VAB real	Canvi 2019-2023 Afiliació
	1	2	3=1*2/100	4	5	6
A. Grans sectors						
Primari	0,2	-30,3	-0,1	-5,4	-28,6	-5,4
Indústria	8,3	3,3	0,3	3,4	-35,6	21,0
Construcció	15,3	0,7	0,1	-0,2	-12,0	12,7
Serveis (privats i col·lectius)	76,2	3,7	2,8	2,9	0,6	7,1
Total	100	3,1	3,1	2,5	-5,5	8,1
B. Detall principals branques productives						
Agricultura	1,9	-7,5	-0,1	---	-36,4	---
Fruita fresca	1,3	13,6	0,2	---	14,5	---
Plantes farratgeres	0,6	-54,1	-0,3	---	-76,1	---
Vi i most	0,0	2,8	0,0	---	-16,5	---
Ramaderia	21,9	-13,3	-2,9	---	-23,3	---
Boví	13,4	-16,0	-2,1	---	-8,6	---
Equí	4,4	-3,1	-0,1	---	-2,4	---
Forestal i aquícola	76,2	-35,8	-27,2	---	-29,5	---
Pesca marítima	0,0	0,0	0,0	---	0,0	---
1. Total primari	100	-30,3	-30,3	-5,4	-28,6	-5,4
Indústries manufactureres	16,3	0,1	0,0	1,0	2,5	31,0
Altres productes minerals no-metàl·lics	4,9	-1,0	0,0	-5,0	-1,0	13,1
Alimentació, begudes i tabac	4,8	1,0	0,0	9,5	5,9	29,2
Fusta i paper, arts gràfiques i suports enregistrats	1,8	-8,5	-0,2	-6,3	-13,8	-11,8
Metal·lúrgia i fabricació productes metàl·lics	1,6	-4,5	-0,1	-12,5	-3,1	105,9
Química i refinació petroli	0,9	9,4	0,1	0,0	-5,9	150,0
Energia, aigua i gas	83,7	3,9	3,3	9,3	-41,9	3,5
2. Total indústria i energia	100	3,3	3,3	3,4	-35,6	21,0
Edificació i promoció immobiliària	32,1	5,9	1,9	9,3	-6,6	23,5
Instal·lació, acabats i altres	19,4	-2,8	-0,5	-4,5	-31,9	-10,9
Obra civil	48,5	-1,4	-0,7	-11,7	9,4	546,3
3. Total construcció	100	0,7	0,7	-0,2	-12,0	12,7
Hostaleria	32,2	3,6	1,2	4,4	-12,8	2,6
Immobiliàries	19,5	1,1	0,2	14,6	5,1	17,5
Comerç	12,3	7,0	0,9	2,1	15,6	2,1
Artístiques i recreatives	11,9	6,3	0,7	1,3	0,8	9,6
Profes. cient. admin.	4,7	5,6	0,3	8,8	16,6	32,5
Total serveis privats	86,4	3,8	3,3	2,8	0,6	5,4
<i>Pro-memòria</i>						
Serveis personals	77,7	3,9	3,0	2,3	0,2	2,9
Resta privats	8,8	3,6	0,3	8,1	10,3	34,4
Administració pública	6,0	4,8	0,3	-0,4	7,3	13,0
Educació	4,7	0,0	0,0	7,7	12,3	20,2
Sanitat i serveis socials	2,8	3,6	0,1	4,4	-3,3	13,5
Total serveis col·lectius	13,6	2,9	0,4	3,3	6,0	15,0
4. Total serveis (privats i col·lectius)	100	3,7	3,7	2,9	0,6	7,1

Font: Per VAB, estimació BBVA; per afiliació, dades fins a 2020/T3 BBVA a partir de dades de l'Observatori de Treball i Model Productiu, a partir de 2020/T4 BBVA a partir de dades d'IDESCAT.